

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

NSOs valgprioriteringer for stortingsperioden 2021-2025

«Kunnskap bør være en av de viktigste pilarene for partiene i den neste stortingsperioden, slik at vi fortsetter omstillingen til et kunnskapssamfunn.»

NSOs valgprioriteringer for stortingsperioden 2021-2025

Norsk studentorganisasjon mener høyere utdanning spiller en sentral rolle i samfunnsutviklingen. Høyere utdanning blir både formet av og former samfunnet vi er en del av. Økt kunnskap og kompetanse er nøkler for å sikre en god utvikling av samfunnet, og satsning på utdanning og forskning er derfor avgjørende for at vi skal lykkes som kunnskapssamfunn. Vi trenger derfor utdanningsinstitusjoner som tilbyr høy studiekvalitet, utformet i et samspill mellom forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Det skal legges til rette for en bred deltakelse som skal speile mangfoldet i befolkningen. Samtidig skal det legges til rette for arbeid med globale relasjoner og et internasjonalt perspektiv i både academia og næringslivet.

I partiprogrammene og regjeringserklæringer for perioden 2021 - 2025 forventer vi å se klare satsinger på kunnskap, da også høyere utdanning, forskning og etter og videreutdanning. Kunnskap bør være en av de viktigste pilarene for partiene i den neste stortingsperioden, slik at vi fortsetter omstillingen til et kunnskapssamfunn.

NSOS MÅLSETNINGER FOR HØYERE UTDANNING ER:

- Like muligheter til utdanning.
- Høy kvalitet i utdanning og forskning.
- Et bærekraftig academia.

Like muligheter til utdanning

Høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle. Studentenes innsats er en avgjørende faktor for å definere kvaliteten i utdanningene, og det er derfor svært viktig at det tilrettelegges for muligheten til å være heltidsstudent. Gjennom å sikre alle muligheten til å bruke tilstrekkelig med tid på studiene sine kan samfunnet sikre seg de beste kandidatene ut i arbeidslivet. Prinsippet om gratis utdanning er en grunnstein i den norske velferdsstaten. Et samfunn bygget på åpenhet, tilgjengelighet og kunnskap er noe alle vil tjene på, og kostnadene ved utdanning skal derfor ikke tas av enkeltpersoner. Gratisprinsippet, universell utforming, gode velferdsordninger og et academia tilgjengelig for alle med de faglige kvalifikasjonene skal sikre dette.

- Høyere utdanning skal være gratis ved alle offentlige utdanningsinstitusjoner.
- Studiestøtten økes og knyttes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G).
- Studenter med barn skal ha rett på 12 måneders studiestøtte knyttet til 2G.
- Studenter med nedsatt funksjonsevne skal ha rett på 12 måneders studiestøtte knyttet til 2,5G.
- Det skal være en todelt støtteordning der minst 40 prosent av studielånet omgjøres til stipend etter hvert som studenten avlegger studiepoeng. Stipendbeløpet skal ikke reduseres.
- Legge frem en helhetlig stortingsmelding om utdanningsstøtte.
- Det skal prioriteres tilskudd til bygging av nye studentboliger i regi av studentsamskipnadene med et mål om en nasjonal dekningsgrad på minimum 20 %, og at 49 % av byggekostnadene skal finansieres gjennom statlige tilskudd.
- Studentboliger skal inkluderes som et eget arealformål i Plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter.

- Det må utarbeides en ordning slik at studentsamskipnadene kan rehabilitere studentboliger med statlige tilskudd, slik at vi sikrer studentboliger av høy kvalitet.
- Det skal innføres et nasjonalt fritak fra eiendomsskatt for studentsamskipnadenes studentboliger
- Det må sikres gode rammebetingelser for at studentsamskipnadene kan bygge studentboliger med formål om mer effektiv og forutsigbar boligbygging.
- Legge frem en stortingsmelding om studenthelse, med formål om å finne tiltak som svarer til funnene i ulike undersøkelser om studenter.
- Studenters psykiske helsevern må styrkes gjennom økte statlige tilskudd.
- Det skal utvikles en egen lovbestemmelse som sikrer studentenes læringsmiljø.
- Statlig forsikring av studenter må utredes. Med spesielt fokus på studenter som utfører risikofyllt studiearbeid og praksis i utlandet.
- Det skal utvikles en nasjonal strategi med tiltak for å sikre tilgang til og mangfold ved høyere utdanningsinstitusjoner, etter krav fra Bologna.
- Det skal være krav til formell kompetanse for karriereveiledere i grunnskole og videregående opplæring.
- «Students at risk» gjøres til en permanent ordning og utvides.
- Det skal tilbys gratis norskkurs til alle internasjonale studenter som studerer ved norske utdanningsinstitusjoner.
- Visumreglene må forenkles og avgiften halveres fra dagens nivå.
- Øke antall studieplasser i kvotestudentordningen.
- Løfte studenters deltakelse i beslutningsprosesser på globalt nivå.
- Generell studiekompetanse skal ligge til grunn som kvalifikasjonskrav for opptak til høyere utdanning.
- Innføring av en nasjonal kollektivrabatt for studenter på minimum 50 % som er uavhengig av alder, bosted og studiested.

Høy kvalitet i utdanning og forskning

Utdanning er et samfunns gode, og dagens samfunn står over komplekse utfordringer og omstillingsbehov som vil kreve kunnskap og høy kompetanse. I respons til denne utviklingen er det viktig å både svare på behovet i samfunnet, samtidig som vi ivaretar kjerneverdiene til academia: akademisk frihet og høyere utdanning og forskning av høy kvalitet. Resultatene fra forskningen i academia må komme samfunnet til gode, både gjennom forskningsformidling og ved å være allment tilgjengelig.

- Det må settes i gang en gjennomgang av finansieringssystemet til universiteter og høyskoler, med formål å ivareta forskning og høyere utdanning av høy kvalitet. Finansieringssystemet skal sikre forutsigbarhet, langsiktighet og et handlingsrom for strategiske prioriteringer.
- Øke satsingen på kvalitetsprogrammene i Diku for å styrke kvalitetsutviklingen i høyere utdanning i tråd med *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* og involvere relevante aktører i utformingen av støtteordningene.
- Norsk forskningsråd (NFR) må ha programmer hvor studentdeltagelse i forskning blir et kriterium.
- Alle studenter skal ha tilbud om praksis av god kvalitet i sin utdanning.

NSOs valgprioriteringer for stortingsperioden 2021-2025

- Alle studenter skal ha tilgang på faglig mentor.
- Øke andel mobilitet i høyere utdanning, både for studenter og vitenskapelige ansatte.
- Effektivisere saksbehandlingen til NOKUT når det kommer til godkjenning av utenlandske grader, samt jobbe for automatisk godkjenning i tråd med Bologna-målene.
- Det skal jobbes for at alle institusjoner gir alle studenter på bachelor- og masterutdanninger muligheten til å dra minst ett semester på utveksling.
- Bevilgningene til FRIPRO i NFR må økes for å gi mer midler til fri forskning der kvalitet er de viktigste kriteriene for tildeling. Midlene skal ikke styres av faglige eller politiske prioriteringer.
- Norge skal delta fullverdig i EUs rammeprogram for forskning.
- Ved neste revidering av *Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning* må utdanningens rolle i arbeidet med å bygge kompetanse for å løse samfunnsutfordringer styrkes, samt utdanning og studentenes involvering løftes frem i forskningssatsingene.
- Statlige universiteter og høyskoler skal sikres stor grad av institusjonell autonomi.
- Utvide bruken av utviklingsavtalene mellom Kunnskapsdepartementet og de statlige universitetene og høyskolene for å sikre reell arbeidsdeling og spissing av faglig profil institusjonene imellom.
- Følge opp implementeringen ved institusjonene knyttet til endrede krav til utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk.

Et bærekraftig akademia

Høyere utdanningssektoren er nøkkelen til omstilling for at Norge og verden skal nå FNs bærekraftsmål. Akademia har ansvar for å være i førersetet når det kommer til å produsere forskning og finne de gode tiltakene. Akademia og studenter er en del av løsningen på klimakrisen, derfor må det fortsatt være en sterk satsing på høyere utdanning. Norge og akademia må være i førersete for at FNs bærekraftsmål blir gjennomført nasjonalt som globalt, da spesielt med tanke på utdanning.

- Akademia skal ha netto null utslipp innen 2030.
- Utdanningsbistand skal brukes som et virkemiddel for å sette et større fokus på høyere utdanning globalt, og bidra til å skape utvikling i og tette relasjoner med det globale sør.
- SkatteFunn-ordningen må omstilles slik at næringslivet stimuleres til å finansiere mest mulig klimavennlig forskning.
- Bevilgningen til Norges forskningsråd og øvrig statlig forskningsfinansiering innenfor det grønne skifte må økes og prioriteres ytterligere.
- Klima og miljøtiltak skal vektlegges ved tildeling av tilskudd til studentboliger.